VEILIGHEIDSREGIO
MIDDEN- EN WEST-BRABANT

alleen samen krijgen we corona onder controle

Tussentijdse verantwoording gemeenteraden COVID-19 crisis

6 januari 2021

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Inleiding

Sinds afgelopen winter heeft de hele wereld, en daarmee ook Nederland en de gemeenten in de regio Midden- en West-Brabant, te maken gekregen met de gevolgen van het Coronavirus COVID-19. Deze situatie heeft geleid tot een internationale (gezondheids-) crisis, waarbij het kabinet met de veiligheidsregio's en vele (zorg-) partners heeft samengewerkt aan de Nederlandse bestrijding van het virus en de gevolgen ervan. Daar waar rampen en crises normaliter op lokaal niveau kunnen worden bestreden, maken de aard en omvang van de Coronacrisis een gecentraliseerde bestrijding onvermijdelijk. En ook nu, een klein jaar later, bevinden we ons nog midden in de crisis.

Wettelijk is geregeld in artikel 40 Wet veiligheidsregio's (Wvr) dat de voorzitter van de veiligheidsregio na afloop van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis verslag uitbrengt aan de gemeenteraden van de getroffen gemeenten in de regio over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij heeft genomen. Deze crisis is nog niet voorbij. Maar in de Tijdelijke Wet Maatregelen covid-19 (Twm), die sinds 1 december jl. van kracht is staat dat deze verantwoording binnen een maand moet worden aangeboden.

Dit verslag is een aanvulling op de eerste tussentijdse verantwoording die verscheen in augustus 2020, na zes maanden crisis. In augustus 2020 vertelden we over de voorbereiding, de wettelijke context en onderwerpen en dilemma's die het eerste half jaar van de crisis speelden rond de zogeheten 'eerste golf'. Nu nemen wij u mee in de thema's en dilemma's die speelden tussen 15 juli en 1 december tijdens de 'tweede golf' tot de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19.

Formeel stopt hier de verantwoording door de voorzitter van de Veiligheidsregio aan de gemeenteraden. Met de inwerkingtreding van de Twm komt deze verantwoordelijkheid weer bij de burgemeester te liggen. Overigens geeft de Twm ook ruimte aan de burgemeesters om de GRIP 4 situatie in stand te houden en ondersteunt de Veiligheidsregio MWB nog steeds de periodieke afstemming tussen de burgemeesters onder leiding van de voorzitter.

Het virus

In de zomerperiode neemt het aantal besmettingen weer toe. De tweede golf is sneller nabij dan verwacht. Deze tweede helft van het jaar hebben we wel een ander, beter zicht op het virus dan in de eerste helft van het jaar. Het virus is inmiddels wereldwijd verspreid, maar ook lokaal overal aanwezig. Daarnaast vinden ook weer introducties vanuit andere landen plaats. We hebben het virus wel beter in de gaten, iedereen kan zich laten testen, en er zijn betere behandelmethodes. Verder is het effect van de maatregelen beter met data te berekenen. Alle maatregelen zijn er in deze fase op gericht om de reguliere zorg overeind te houden en de kwetsbaren te beschermen.

Ondanks alle maatregelen blijft het aantal besmettingen toenemen. Het virus verspreidt zich ook onder andere groepen. Zo is er sinds de zomer een forse stijging te zien van het aantal twintigers dat besmet is. In het najaar neemt ook het aantal patiënten met COVID-19 weer toe in de ziekenhuizen en op de IC. Deze stijging is ook te zien in de verpleeghuizen en woonzorgcentra.

De uiteindelijke oplossing voor de COVID-19 crisis lijkt te liggen in een vaccin. Op 1 december start het Europees medicijnagentschap EMA met de beoordeling van de eerste corona-vaccins. Inmiddels is op 21 december het eerste goedgekeurd. Op 8 januari wordt in Nederland met vaccineren gestart. Op 18 januari is ook Midden- en West-Brabant aan de beurt. In december wordt bekend dat in het Verenigd Koningrijk een variant van het virus circuleert welke besmettelijker lijkt dan andere varianten. Of dat inderdaad zo is, wordt onderzocht. Ook wordt onderzocht of de bestaande vaccins bescherming bieden voor deze variant.

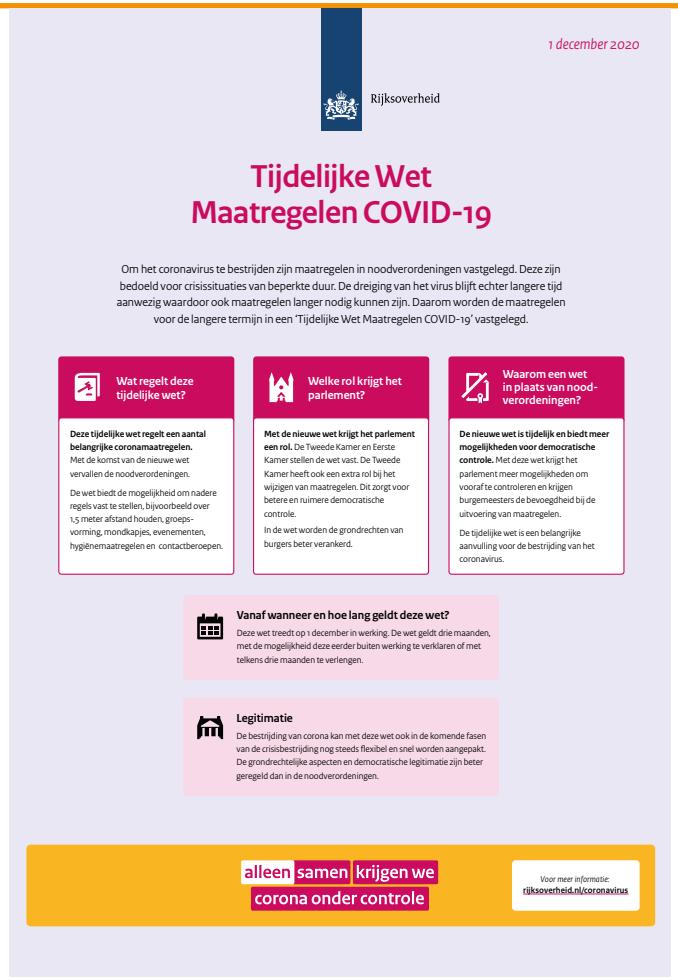

1 december 2020

Rijksoverheid

Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19

Om het coronavirus te bestrijden zijn maatregelen in noodverordeningen vastgelegd. Deze zijn bedoeld voor crisissituaties van beperkte duur. De dreiging van het virus blijft echter langere tijd aanwezig waardoor ook maatregelen langer nodig kunnen zijn. Daarom worden de maatregelen voor de langere termijn in een 'Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19' vastgelegd.

Wat regelt deze tijdelijke wet?

Deze tijdelijke wet regelt een aantal belangrijke coronamaatregelen. Met de komst van de nieuwe wet vervallen de noodverordeningen.

De wet biedt de mogelijkheid om nadere regels vast te stellen, bijvoorbeeld over 1,5 meter afstand houden, groepsvorming, mondkapjes, evenementen, hygiënemaatregelen en contactberoepen.

Welke rol krijgt het parlement?

Met de nieuwe wet krijgt het parlement een rol. De Tweede Kamer en Eerste Kamer stellen de wet vast. De Tweede Kamer heeft ook een extra rol bij het wijzigen van maatregelen. Dit zorgt voor betere en ruimere democratische controle.

In de wet worden de grondrechten van burgers beter verankerd.

Waarom een wet in plaats van noodverordeningen?

De nieuwe wet is tijdelijk en biedt meer mogelijkheden voor democratische controle. Met deze wet krijgt het parlement meer mogelijkheden om vooraf te controleren en krijgen burgemeesters de bevoegdheid bij de uitvoering van maatregelen.

De tijdelijke wet is een belangrijke aanvulling voor de bestrijding van het coronavirus.

Vanaf wanneer en hoe lang geldt deze wet?

Deze wet treedt op 1 december in werking. De wet geldt drie maanden, met de mogelijkheid deze eerder buiten werking te verklaren of met telkens drie maanden te verlengen.

Legitimatie

De bestrijding van corona kan met deze wet ook in de komende fasen van de crisisbestrijding nog steeds flexibel en snel worden aangepakt. De grondrechtelijke aspecten en democratische legitimatie zijn beter geregeld dan in de noodverordeningen.

alleen samen krijgen we corona onder controle

Voor meer informatie: rijksoverheid.nl/coronavirus

Klik hier om het document te downloaden
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/12/01/tijdelijke-wet-maatregelen-covid-19

Aanpak

VERANDERENDE WETTELIJKE CONTEXT

Tot 1 december ligt de wettelijke basis voor de bestrijding van de Corona crisis in de Wet veiligheidsregio's en de Wet publieke gezondheid (Wpg). Conform het Regionaal Crisisplan is opgeschaald naar GRIP-4 en een Regionaal Beleidsteam geformeerd. Hier vindt bestuurlijke afstemming en advisering door de hulpdiensten plaats ter ondersteuning van besluitvorming door de voorzitter veiligheidsregio. De bestrijding vindt dus plaats gebaseerd op de (nood) bevoegdheden van de voorzitter veiligheidsregio voortvloeiend uit de Wvr en Wpg. Maatregelen zijn steeds opgenomen in regionale noodverordeningen. Omdat deze bevoegdheden vooral bedoeld zijn voor kortdurende crisissituaties, is al voor de zomer gesproken over het invoeren van een vervangende tijdelijke wet. Dit is de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 geworden die uiteindelijk op 1 december jl. in werking is getreden. Op dat moment zijn de noodverordeningen ingetrokken.

De Twm heeft als doelstelling het creëren van een steviger democratische legitimatie van de maatregelen die nodig zijn voor de bestrijding van de epidemie en het bieden van een specifieke wettelijke basis voor maatregelen die grondrechten beperken. Landelijk krijgen de Tweede en Eerste Kamer een rol in de besluitvorming. Lokaal gaan bevoegdheden terug van de voorzitter veiligheidsregio naar de burgemeester en krijgt daarmee ook de gemeenteraad weer positie.

De Twm biedt bovendien ruimte voor lokaal en regionaal maatwerk, waardoor gerichte maatregelen per gebied kunnen worden getroffen en andere gebieden niet meer beperkingen ondervinden dan nodig is. Het uitgangspunt blijft: landelijk waar het moet, lokaal maatwerk waar het kan.

REGIONALE OPSCHALING

Aan het einde van de eerste golf, tegen de zomervakantie, is de verwachting dat de aanpak meer regionaal plaatsvindt gericht op het beheersen van regionale besmettingen en minder met landelijk uniforme maatregelen voor heel Nederland. Om de situatie per regio goed te kunnen monitoren en vast te kunnen stellen welke maatregelen regionaal getroffen dienen te worden, is sinds begin juli het 'Dashboard Corona' operationeel. Aan de hand van verschillende gegevens wordt de verspreiding van het virus in de gaten gehouden en bepalen Rijk, GGD'en, RIVM en veiligheidsregio's gezamenlijk het risiconiveau per veiligheidsregio. Op basis van het risiconiveau nemen het Rijk en/of de veiligheidsregio passende maatregelen. Maatregelen zijn afhankelijk van de lokale situatie en kunnen daarom tussen regio's verschillen (zie ook onder landelijke crisisstructuur).

Regionaal is op dat moment de transformatie ingezet van een crisisorganisatie conform het Regionaal Crisisplan naar een meer duurzame projectstructuur die beter past bij deze specifieke, ongekende en langdurige crisis. Op het moment dat de cijfers weer oplopen, eerder dan verwacht, wordt ook de crisisorganisatie regionaal weer opgeschaald. Met de ervaringen van de eerste golf en de uitkomsten van de tussentijdse evaluatie (zie verder) gaan we niet terug naar de originele crisisstructuur, maar gebeurt dit in aangepaste vorm.

Operationeel

Het ROT is na de zomer terug gegaan naar de reguliere structuur. Als gepiketteerde organisatie staan zij 24/7 klaar voor andere incidenten dan Corona. Voor de Coronacrisis treedt voortaan de Veiligheidsdirectie[1] coördinerend op, daar waar er bij multidisciplinaire vraagstukken "operationele" afstemming tussen de diensten, of advisering aan het RBT nodig is. Zij wordt ondersteund door een robuuste "backoffice" Corona, samengesteld vanuit de verschillende organisaties (GGD, Politie, e.a.), om specialistische werkzaamheden uit te laten voeren. Deze "backoffice" is gericht op multidisciplinaire beeldvorming, informatiemanagement / monitoring, scenario-ontwikkeling, advisering, intelligence en communicatie.

Ter ondersteuning van de gemeentelijke crisisbeheersing, blijft het projectteam Bevolkingszorg bestaan. Op regionaal en lokaal niveau wordt hiervoor dedicated capaciteit vrijgemaakt. In dit projectteam is bestuurlijke en juridische advisering belegd/ georganiseerd.

Bestuurlijk

Bij de invoering van de Twm worden bevoegdheden weer teruggelegd bij de lokale burgemeester. Het regionaal beleidsteam blijft bestaan, maar vooral als bestuurlijk afstemmingsoverleg. Om waterbedeffecten te voorkomen, blijft afstemming tussen gemeenten heel belangrijk. Afgesproken wordt om hier ook bestuurlijk de districten bevolkingszorg voor te gebruiken. Hiertoe wordt de districtelijke driehoek uitgebreid met de multi crisispartners.

Afstemming tussen de districten vindt ambtelijk plaats met behulp van het eerder genoemde projectteam Bevolkingszorg vanuit het principe

Overleg van de Ministriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb)

[1] *De Veiligheidsdirectie bestaat uit de Algemeen Directeur VRMWB, de Directeur Publieke gezondheid, de plv. Regionaal Commandant Brandweer, de coördinerend gemeentesecretaris, de Sectormanager Risico- en Crisisbeheersing VRMWB, het hoofd operationele voorbereiding van de politie eenheid Zeeland-West-Brabant, een vertegenwoordiger van het OM en een secretaris van de VRMWB. T.b.v. de coronacrisis is ook de projectleider bevolkingszorg en een vertegenwoordiger van de backoffice aan de Veiligheidsdirectie toegevoegd.*

"kijk wat binnen grenzen mogelijk is" waarbij de doelstelling van de regels centraal staan en niet de letterlijke regel zelf.

Vooruitlopend hierop wordt met ingang van oktober 2020 de samenstelling van het RBT aangepast en bestaat vanaf dat moment uit:

- **Bestuurlijk;** voorzitter veiligheidsregio, vertegenwoordiging vanuit de drie districtelijke overleggen, de bestuursvoorzitter GGD / portefeuillehouder GHOR,
- **Ambtelijk:** de DPG, de directeur VR, de coördinerend gemeentesecretaris, projectleider Bevolkingszorg, adviseur Communicatie en een secretaris.

In VRMWB hadden we al snel, eerder dan verwacht, weer te maken met oplopende cijfers. In de lijn van de escalatieladder hebben we toen ook proberen te handelen door lokaal maatregelen te nemen. Zo zijn bijvoorbeeld de Galderse Meren gesloten voor bezoekers uit België. Dit gebeurt ook regionaal door bijvoorbeeld een tijdelijk verbod op kermissen.

Met name in de grote steden in de Randstad lopen de cijfers hard op. De regionale aanpak blijkt niet goed houdbaar. Het aantal besmettingen stijgt te snel en 'robuuste' maatregelen worden nodig geacht, ook om waterbedeffecten tussen regio's te voorkomen. De aanpak wordt losgelaten en vanaf 28 september zijn er weer landelijke maatregelen van kracht. Eind oktober heeft het risiconiveau in Midden- en West-Brabant ook het niveau van 'zeer ernstig' bereikt.

De regionale aanpak is vooral gericht op de uitvoering en handhaving van de landelijke maatregelen. De landelijke maatregelen resulteren in een geleidelijke afname van het aantal besmettingen. De daling is beduidend langzamer dan bij de eerste golf. Gedurende de maand november is er zelfs sprake van een kentering in de situatie, het aantal besmetting daalt of stijgt niet meer. De zorg is wel dat een stijging snel weer kan plaatsvinden. De verwachting bij de inwerkingtreding van de Tijdelijke wet Maatregelen COVID-19 (Twm) is dat de tweede golf nog tot ver in het eerste kwartaal van 2021 kan duren.

WERKWIJZE COVID-CRISIS VANAF OKTOBER 2020

BRABANTBREDE SAMENWERKING

De Brabantse aanpak van de crisis zet ook door in de tweede golf. Op het moment dat het aantal besmettingen toeneemt, de regionale beleidsteams in frequentie weer opschalen en het Veiligheidsberaad weer wekelijks bij elkaar komt, zoeken ook de voorzitters van de Brabantse veiligheidsregio's elkaar weer iedere week op. Samen bereiden zij zich voor op de landelijke overleggen om als Brabantse regio's een gezamenlijk geluid te kunnen laten horen. Ook zoeken de drie regio's samen provincie breed met strategische partners naar afstemming en samenwerking op gemeenschappelijke thema's. De Commissaris van de Koning is nauw betrokken en regelmatig aanwezig bij de overleggen.

Op Brabantbrede schaal is er nog steeds een portefeuilleverdeling op bestuurlijk niveau tussen de DPG-en: in MWB wordt de acute zorg (ROAZ) belegd waaronder het opzetten van het patiëntenspreiding- centrum en het actiecentrum VVT (deze laatste wordt later onder de hoede van GG HvB geplaatst) en het Brabantbrede scenarioteam. In Brabant Noord draagt men zorg over evenementadvisering, crisiscommunicatie en juridische zaken. Brabant Zuid Oost heeft distributiecentrum PBM en zoönose in beheer.

LANDELIJKE CRISISSTRUCTUUR

In zomer is de nationale crisisstructuur afgeschaald. Vanaf oktober wordt de acute aanpak van het virus gecoördineerd en gefaciliteerd door de projectdirectie COVID-19 van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). Het Programma-DG COVID-19 bestrijdt de sociaal-economische gevolgen op de (middel)lange termijn en richt zich op het herstel.
Eind augustus komt het kabinet zoals eerder aangegeven met een regionaal beoordelingssysteem om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan: de escalatieladder.

Deze escalatieladder kent drie trappen:

1 **Waakzaam:** Er komen weinig nieuwe besmettingen bij en is er genoeg zorgcapaciteit
2 **Zorgelijk:** Het aantal nieuwe besmettingen stijgt en de druk op de zorg neemt toe. Aanvullende maatregelen zijn nodig.
3 **Ernstig:** Hard ingrijpen is nodig. Het aantal besmettingen stijgt dan snel, het bron- en contactonderzoek is niet meer effectief. De beschikbare zorgcapaciteit is niet meer voldoende.

Aan de drie risiconiveaus is medio oktober een vierde niveau toegevoegd. De escalatieladder heet vanaf nu routekaart.

4 **Zeer ernstig:** strenge, landelijke maatregelen zijn noodzakelijk

(Gedeeltelijke) lockdown
Het kabinet besluit op 13 oktober tot strengere landelijke maatregelen om het aantal besmettingen omlaag te brengen, een zogeheten 'gedeeltelijke lockdown'. In het hele land gelden dezelfde maatregelen, er is geen sprake van regionale verschillen. De 'routekaart' geeft per risiconiveau aan welke maatregelen (ten minste) gelden per regio. Zowel bij een landelijke als bij een regionale aanpak geldt dat een burgemeester altijd kan besluiten om lokaal aanvullende maatregelen te nemen mocht daar aanleiding voor zijn.

De maatregelen hadden effect, maar de cijfers daalden nog te langzaam. Het kabinet heeft daarom op 3 november besloten om voor de daarop volgende 2 weken, bovenop de op dat moment al geldende gedeeltelijke lockdown, extra maatregelen in te stellen. Ondanks de maatregelen gaat het de verkeerde kant op met de cijfers. In december neemt het aantal besmettingen en ziekenhuisopnamen zelfs weer toe, waardoor het kabinet zich genoodzaakt ziet om per 15 december de meest strenge lockdown tot nu toe in te voeren. Deze duurt tot ten minste 19 januari 2021.

BELGIË
In het Belgisch Nederlands Grensoverleg (BeNeGO) is na de eerste golf een evaluatie opgesteld met daarin de zogenaamde "struikelstenen". De conclusies uit deze evaluatie worden in de tweede helft van het jaar actief opgepakt, wat met name gericht is op meer onderlinge afstemming over de effecten van maatregelen in beide landen. Verbindende factor in deze is de Provincie Noord-Brabant. Zo vindt op 5 oktober overleg plaats van de Provinciale Crisiscel (PCC) met burgemeesters van de grensgemeenten. Dit overleg is georganiseerd door de Gouverneur van Antwerpen en gefaciliteerd door de Provincie. Ook in november en december vindt nog een aantal malen overleg plaats met onze zuiderburen om af te stemmen over onder andere het vuurwerkverbod.

De situatie rond de grens met België blijft een continu aandachtspunt waarvoor ook landelijk door de voorzitter veiligheidsregio aandacht is gevraagd België en Nederland voeren hun eigen beleid, maatregelen worden grotendeels landelijk bepaald, maar hebben lokaal hun uitwerking. Dit zorgt meerdere keren voor een waterbedeffect aan de andere kant van de grens. Ondanks de maatregelen komen toch veel Belgen in Nederland boodschappen doen. Er zijn Nederlanders die in België de restaurants bezoeken en vuurwerktoerisme is een grote zorg.

INFORMATIE EN COMMUNICATIE

Informatiepositie burgemeesters en gemeenteraden

Zoals gezegd vindt afstemming tussen gemeenten in deze periode vooral plaats in de districtelijke overleggen. De districtelijke vertegenwoordigers in het Regionaal Beleidsteam halen daar input op om in te brengen tijdens de wekelijkse vergadering en koppelen vervolgens ook weer terug in de districten. Iedere burgemeester draagt vervolgens zorg voor het informeren van de eigen gemeenteraad.

Daarnaast zijn verschillende burgemeestersbijeenkomsten georganiseerd om burgemeesters bij te praten en de kans te geven om vragen te stellen. Een overzicht hiervan vindt u terug in de bijlage.

Vanaf november worden er ook weer met regelmaat Raadsinformatiebrieven verstuurd.

Dashboards

Er zijn meerdere 'dashboards' in omloop, die dienen als bron voor het landelijk (van het LOT-C) en regionaal dashboard. Het zijn multi-dashboards rond de thema's Virus, Zorg, OOV, Burgerschap, Continuïteit en Economie. De informatie wordt door professionals geduid om deze vervolgens multidisciplinair te veredelen, te analyseren en tot een overzicht (dasboard) te komen. Het regionale dashboard geeft inzicht in de huidige situatie en een vooruitblik (trends/verwachtingen).

Crisiscommunicatie

De zeven regionale piketteams die normaliter aan de lat staan bij een crisis hebben aan het einde van de zomer plaatsgemaakt voor een vast projectteam. Corona is niet alleen een regionale crisis, maar speelt ook in iedere afzonderlijke gemeente. De regionale piketteams worden bemenst door gemeentelijke communicatie adviseurs die hierdoor op twee fronten met de crisis bezig waren. Dit zorgde enerzijds voor extra crisis druk. Anderzijds was het voor de regionale continuïteit en betrokkenheid een uitdaging. Wekelijks moest overdracht plaatsvinden van het ene piketteam naar het andere.

Vanuit de VR is budget en capaciteit vrijgemaakt voor het faciliteren van gemeenten bij het communiceren over de Corona maatregelen. Vanaf 1 september 2020 is een Projectteam Crisiscommunicatie actief. Het Projectteam Communicatie Corona fungeert als linking pin tussen Gemeenten en Rijksoverheid, adviseert de gemeenten over kernboodschappen en voorziet de gemeenten van Q&A's, beeldmateriaal en de landelijke en de voor de regio op maat gemaakte campagnebeelden voor offline, digitale en social media. Het projectteam communicatie Corona werkt intensief samen met de Multi Backoffice en het projectteam Bevolkingszorg. Het wordt bemenst door 3 communicatieadviseurs van de VR aangevuld door 2 extern ingehuurde adviseurs.

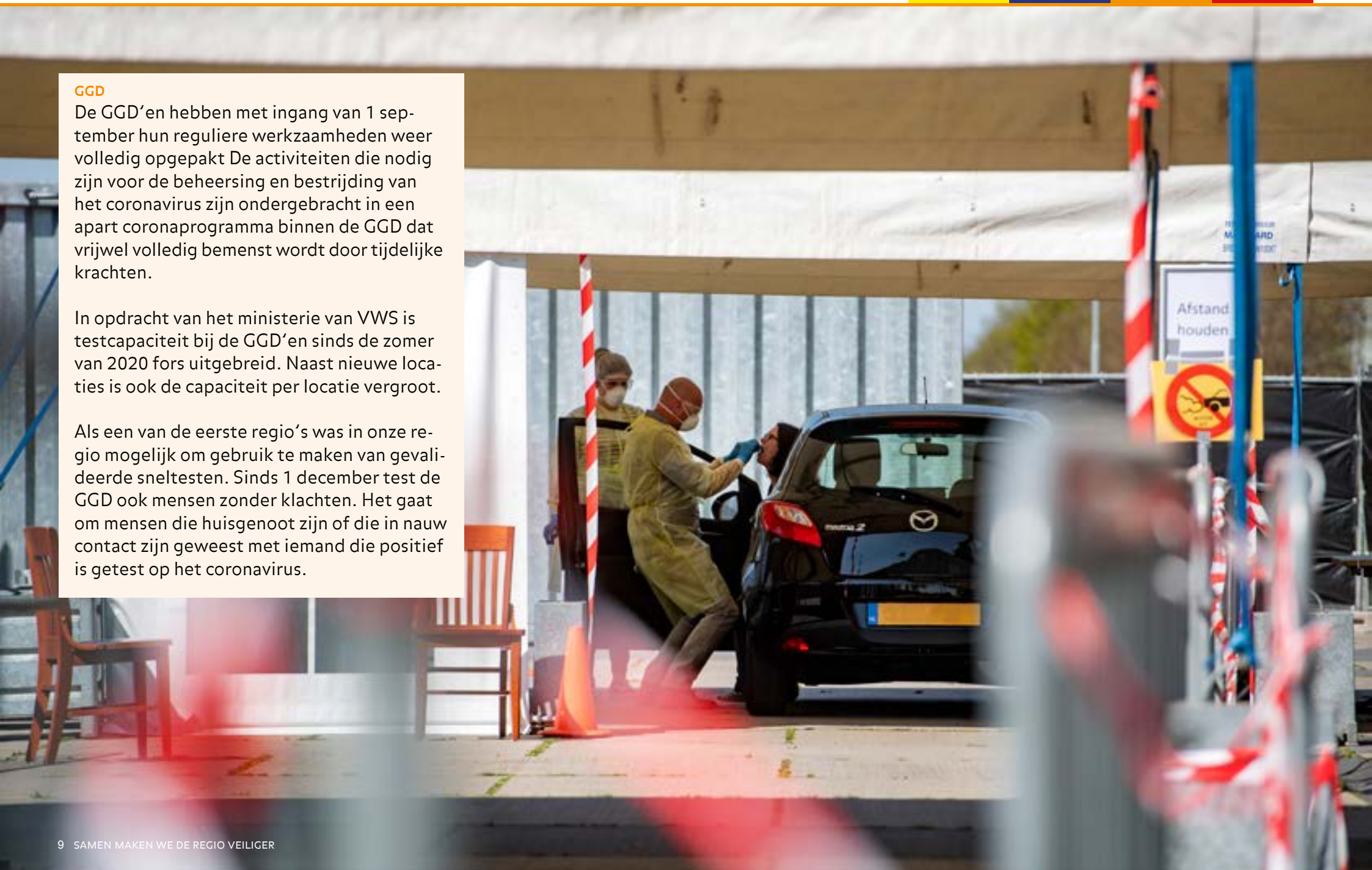

GGD

De GGD'en hebben met ingang van 1 september hun reguliere werkzaamheden weer volledig opgepakt De activiteiten die nodig zijn voor de beheersing en bestrijding van het coronavirus zijn ondergebracht in een apart coronaprogramma binnen de GGD dat vrijwel volledig bemenst wordt door tijdelijke krachten.

In opdracht van het ministerie van VWS is testcapaciteit bij de GGD'en sinds de zomer van 2020 fors uitgebreid. Naast nieuwe locaties is ook de capaciteit per locatie vergroot.

Als een van de eerste regio's was in onze regio mogelijk om gebruik te maken van gevalideerde sneltesten. Sinds 1 december test de GGD ook mensen zonder klachten. Het gaat om mensen die huisgenoot zijn of die in nauw contact zijn geweest met iemand die positief is getest op het coronavirus.

Klik hier om het document te downloaden
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/publicaties/2020/06/01/corona---factsheet-hoe-werkt-het-bron--en-contactenonderzoek

Belangrijkste onderwerpen en dilemma's

DILEMMAS EN ZORGEN IN DE ZORG

Vanwege een toenemend aantal besmettingen neemt vanaf oktober het aantal ziekenhuis opnamen weer toe. De zorg blijft onder druk staan. Er is een hoog ziekteverzuim onder zorgmedewerkers zowel in de ziekenhuizen als in de VVT.

De GGD'en West-Brabant en Hart voor Brabant heeft steeds hard gewerkt aan de uitbreiding van de testcapaciteit. In het najaar zijn nieuwe locaties geopend en bestaande testlocaties verplaatst naar grotere, winterbestendige locaties. De doorlooptijden worden behaald: binnen 24 uur kan men terecht op de testlocaties en vervolgens krijgt de cliënt binnen 24 uur de testuitslag.

Een tekort aan materialen bij de laboratoria leidt in september en oktober tot een flinke vertraging in het testproces. Voor zorg- en onderwijsmedewerkers zijn speciale fastlanes ingericht waar zij snel terecht kunnen en ook snel een uitslag ontvangen.

Daarnaast zien we een toename van het aantal commerciële testlocaties. Het uitgangspunt van het kabinet is dat alle inzet die een bijdrage levert aan het indammen van het virus welkom is. In dit geval door mensen te testen. Alle testafname-aanbieders moeten werken volgens de vereisten die daarvoor gelden. Alle positieve testuitslagen, met álle relevante informatie, moeten snel aangeleverd worden aan de lokale GGD, zodat bron- en contactonderzoek uitgevoerd kan worden. Het gaat helaas niet in alle gevallen goed. Het onderwerp ligt daarom onder de aandacht bij zowel de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) als het ministerie.

Bron- en contactonderzoek (BCO) is een essentieel onderdeel van de bestrijding van de huidige COVID-19-epidemie. De GGD start met BCO nadat een positieve testuitslag is ontvangen. Vanwege een toenemend aantal positieve testuitslagen is het tijdens de tweede golf in meerdere periodes niet mogelijk om een volledig BCO uit te voeren. Alleen de positief geteste persoon worden dan door de GGD gebeld voor nadere instructies. Zodra het aantal besmettingen daalt wordt weer volledig BCO uitgevoerd.

HANDHAVING

Tot de inwerkingtreding van de Twm op 1 december zijn de maatregelen voor de bestrijding van de Coronacrisis opgenomen in noodverordeningen. Deze noodverordeningen vormen de basis voor handhaving door politie en gemeentelijke bijzondere opsporingsambtenaren. Hoe langer de crisis duurt, hoe lastiger het voor de inwoners blijkt om zich aan de regels te houden. Daarmee wordt handhaving steeds belangrijker. De steeds veranderende maatregelen (en de interpretatie daarvan) die bovendien steeds lastiger uit te leggen zijn maken echter dat het voor de handhavers steeds moeilijker wordt om hun taak goed uit te kunnen voeren. In totaal zijn er sinds het begin van de crisis opeenvolgend maar liefst 18 verschillende noodverordeningen van kracht geweest.

LOKALE BRANDHAARDEN

Net als gedurende de eerste golf in het voorjaar, zijn er de afgelopen maanden diverse brandhaarden geconstateerd in de hele regio o.a. binnen zorginstellingen, maar ook op middelbare scholen en bij bedrijven. De meeste besmettingen komen echter nog steeds in de thuissituatie voor.

EVENEMENTEN

Eén van de eerste maatregelen die tijdens de crisis is getroffen is een verbod op evenementen. De termijn van dit landelijke verbod is uiteindelijk gesteld op 1 september 2020. Dit gaf rust en de branche wist waar zij aan toe was; géén evenementen in het seizoen 2020. Tijdens de persconferentie van 23 juni bleek echter zeer onverwacht dat het evenementenverbod al per 1 juli 2020 kon worden versoepeld. Onder een aantal voorwaarden zouden evenementen toch al wél georganiseerd mogen worden. Op deze boodschap was niemand voorbereid; zowel niet de organisatoren en initiatiefnemers van evenementen zelf als de lokale/regionale overheden die een rol spelen in het vergunningsproces van evenementen.

Direct na deze persconferentie stroomden de eersten van uiteindelijk vele vragen binnen. Van organisatoren aan gemeenten, en van gemeenten op hun beurt aan de veiligheidsregio's. Iedereen was op zoek naar duidelijkheid en bevestiging of een aangevraagd evenement nu wel of niet zou mogen volgens de nieuwe regels. In de noodverordening die per 1 juli 2020 inging stonden deze uitgelegd. In een aantal gevallen bood dit duidelijkheid, maar kennelijk in veel gevallen ook niet. Hiertoe namen de 3 Brabantse Veiligheidsregio's gezamenlijk het initiatief voor een online Spreekuur evenementen voor alle 62 gemeenten. Door vragen over de noodverordening centraal te beantwoorden door een vast panel bestaande uit juristen en evenementenadviseurs, werd voorkomen dat vergelijkbare vragen links in Brabant, anders zouden worden beantwoord dan rechts in Brabant. Deze collectieve spreekuren en de uitgebrachte FAQ's zorgden voor eenduidigheid in de uitleg en interpretatie van de noodverordeningen op het thema evenementen. Het bood alle Brabantse gemeenten houvast in de behandeling van vergunningsaanvragen voor evenementen.

Naast het behandelen van inhoudelijke vragen, zijn tijdens de spreekuren ook relevante ontwikkelingen en good practices gedeeld.

Denk bijvoorbeeld aan vragen van gemeenten over hoe zij met hun kermis zijn omgegaan. Dit hielp weer andere gemeenten die wat later in de zomer hun kermis hadden gepland. Of de uitleg van een crowdmanagement specialist, over het berekenen van het maximaal aantal bezoekers voor een evenement/locatie op 1,5m. Of het statement van de veiligheidsregio's m.b.t. de carnaval 2021.

De spreekuren kenden (en kennen) grote belangstelling; gemiddeld zijn er (online) zo'n 80 ambtenaren verspreid uit heel Brabant aanwezig. Het voornemen is om dit Brabantse spreekuur evenementen ook onder de Twm te blijven voortzetten.

JEUGD

De afgelopen maanden is er veel over jongeren gesproken. Vaak was dit niet onverdeeld positief; jongeren houden zich niet goed aan de maatregelen en zouden de belangrijkste veroorzakers van de tweede golf zijn. Waar uit onderzoek blijkt dat de hygiënemaatregelen door jongeren over het algemeen goed nageleefd worden, vinden zij de anderhalvemetermaatregel lastig. Met name als ze met vrienden/familie afspreken. Buiten/op straat lukt het hen beter. Tegelijkertijd erkennen we dat jongeren hard worden getroffen door de huidige crisis. Jongeren lopen relatief gezien minder gevaar, maar tonen zich toch grotendeels solidair met kwetsbare groepen in de samenleving.

Bovendien melden jongeren een toename van psychische klachten sinds het uitbreken van de pandemie. In het bijzonder jongeren die al kwetsbaar waren hebben het zwaar met de gevolgen van de maatregelen. Met het versoepelen van de maatregelen, lijken veel jongeren zich weer wat beter te voelen omdat ze weer vaker vrienden hebben opgezocht. De laatste Brabant Monitor en andere monitoren laten nu weer een minder positief beeld zien. De zorgverleners kunnen het niet meer aan en er ontstaan wachtlijsten.

Zowel landelijk vanuit het Veiligheidsberaad als regionaal is dit najaar nadrukkelijk aandacht besteed aan het creëren van mogelijkheden voor de (kwetsbare) jeugd binnen de geldende maatregelen.

De landelijke boodschap aan jongeren ‘daar doe ik het voor’ is regionaal vertaald en uitgebreid naar andere doelgroepen zodat de houdbaarheid van de campagne groter wordt.

GEDRAGSVERANDERING

Om corona samen onder controle te krijgen, speelt preventief gedrag een belangrijke rol. De crisis vraagt dat wij langdurig ons menselijk gedrag moeten aanpassen. De veiligheidsregio richt zich op naleving van de opgestelde gedragsmaatregelen, onder andere door middel van online communicatie en aansluiting bij landelijke campagnes. Gedragsverandering is complex. Verschillende factoren zijn hierbij (volgens de opgerichte RIVM Corona Gedragsunit) van invloed, bijvoorbeeld onze risico-inschatting, ons geloof dat het volgen van de gedragsadviezen effectief bijdraagt, de fysieke omgeving en onze gewoonten. Het kost mentale capaciteit om ook na een langere periode het preventiegedrag vol blijven te houden. Dit maakt dat vanuit de veiligheidsregio wordt aangesloten bij landelijke overleggen over gedragsbeïnvloeding en dat een gedragsdeskundige een adviesrol heeft in het multi-backoffice team.

Ondanks de sterker wordende kritische geluiden blijkt uit onderzoek dat het draagvlak voor de maatregelen onverminderd hoog blijft. De communicatie richt zich op de grote groep die het best eens is met de maatregelen maar de getroffen maatregelen soms niet meer snappen en de reminder 'Hou Vol' nodig hebben. De maatregelen worden dan ook zo snel en duidelijk mogelijk gecommuniceerd, bijvoorbeeld door publicatie van FAQ's op de gemeentelijke en VR websites, door verspreiding van FAQ's aan de gemeentelijke klantcontactcentra, en door social media campagnes via de kanalen van de Veiligheidsregio en de gemeenten.

De COVID-crisis leidt wel tot een breder maatschappelijk ongenoegen en afzetten tegen het overheidsbeleid inzake de bestrijding van de crisis. Dit uit zich ook in een breder perspectief in (soms onaangekondigde) demonstraties. Een kleine groepering richt zich tegen de opgelegde maatregelen en tegen de bestrijding van het virus. Dit uit zich helaas ook op meerdere plekken door vandalisme en geweld bij teststraten. Zo is de teststraat in Breda meerdere keren beklad.

In de communicatie en handhaving is continue aandacht voor het onderscheid tussen mensen die moeite hebben met het naleven van de regels, omdat zij hier zelf (denk aan ondernemers) last van ondervinden en mensen die zich provocerend tegen de overheid richten.

AANLOOP NAAR DE FEESTDAGEN

Waar de voorbereiding van de feestdagen met name voor politie ieder jaar capaciteit vraagt, heeft dit door Corona een extra dimensie gekregen. Waar Sinterklaas en kerst vooral klein gevierd moet worden, wordt richting Oud en Nieuw gevreesd voor extra onrust. Er is een algemeen vuuwerkverbod ingesteld dat dezer dagen, half december, al op een aantal plaatsen voor in de avonduren voor veel overlast zorgt. Al vroeg ontstonden rellen in Roosendaal, werd de burgemeester van Woensdrecht slachtoffer van vandalisme en was het onrustig in de wijk Hoge Vugt Breda en in Veen.

De politie heeft de capaciteit voor deze jaarwisseling fors verhoogd. Voorbereidingen voor de jaarwisseling en de aanloop daarnaartoe worden getroffen samen met Veiligheidsregio Zeeland, aangezien beide regio's binnen de grenzen vallen van politie regio Zeeland- West-Brabant. Hiervoor werd in eerste instantie het RBT uitgebreid tot een RBT+. Maar al snel bleek dit thema beter thuis te horen op de tafel van het Veiligheidscollege, uitgebreid met de multi partners, waar de voorbereidingen verder worden opgepakt.

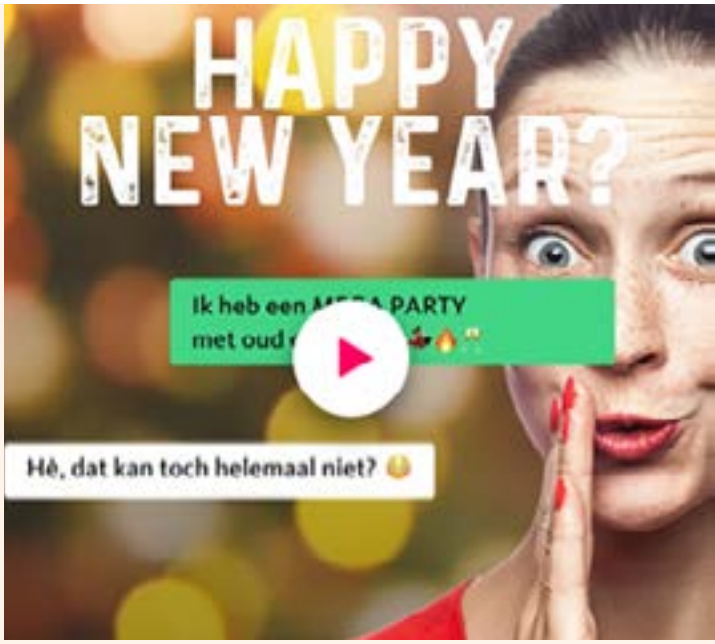

Klik hier om het filmpje te zien
https://f.io/5CUkbTJO

Bedrijfsvoering

CONTINUÏTEIT VAN HULPDIENSTEN EN VITALE SECTOREN

Er is continu gemonitord of de continuïteit van de hulpdiensten, zoals brandweer, politie, bevolkingszorg, ambulancedienst, meldkamers en vitale sectoren (waterschappen, drinkwater, energievoorziening, openbaar vervoer) voldoende gewaarborgd konden worden. Gedurende de afgelopen periode zijn er geen grote problemen opgetreden ten aanzien van de paraatheid en is er sprake van een beperkt ziekteverzuim bij de hulpdiensten en vitale sectoren.

Ondanks dat er geen paraatheidsproblemen zijn ervaren, zijn er wel preventieve maatregelen getroffen om uitval van processen door ziekte te voorkomen. Tevens zijn er continuïteitsplannen gemaakt om bij uitbraak van ziekte direct hierop te kunnen anticiperen om de primaire dienstverlening te kunnen blijven bieden.

Gezien het langdurige karakter van deze crisis zijn brandweeroefeningen in het najaar op beperkte schaal weer opgestart, in kleine groepjes, met inachtneming van de geldende regels.
Er dient rekening mee gehouden te worden dat er een aanzienlijke inhaalslag moet worden gepleegd, zodra de situatie het toestaat.

De politie Zeeland-West-Brabant is wezenlijk opgeschaald ten aanzien van de maatschappelijke onrust in aanloop naar oud en nieuw. Hierbij wordt capaciteit uit de bestaande organisatie herverdeeld en ingezet op dit actuele thema. De bescherming en bewaking van de openbare orde en veiligheid vragen daarom veel extra personele inzet van de politieorganisatie. Het is reëel dat hierdoor reguliere werkzaamheden vertraging ondervinden of tijdelijk moeten worden opgeschort.

KOSTEN

De extra kosten die de veiligheidsregio heeft moeten maken, worden geregistreerd en lijken voorlopig binnen de begroting opgevangen te kunnen worden. Wel is er bij de afsluiting van de begroting van 2019 een maximale bovengrens van de algemene reserve afgesproken om eventuele tegenvallers zelf op te kunnen vangen. Waar nodig en mogelijk worden de extra kosten bij het Rijk in beeld gebracht.

In de bestrijding van COVID-19 trekken we samen op en is het mooi om te zien dat we op elkaar kunnen rekenen. Gemeenteambtenaren leveren een grote bijdrage aan de crisisorganisatie door het uitvoeren van regionale taken op het gebied van Bevolkingszorg en crisiscommunicatie. Deze inzet is voor onze regio van grote waarde en we zijn de gemeenten hiervoor zeer dankbaar.

Het Dagelijks Bestuur van Veiligheidsregio MWB heeft besloten om de inzet van ambtenaren voor regiobrede taken tijdens deze crisis in ieder geval tot en met augustus 2020 financieel te vergoeden, uit het positieve resultaat van de VRMWB. Over de uren vanaf september 2020 wordt nader besloten.

Door het on hold zetten van opleidingen en oefeningen zijn er wel ‘onzichtbare’ kosten en niet in te schatten mogelijke problemen voor de middellange termijn door bijvoorbeeld onvoldoende instroom van nieuwe vrijwilligers. De budgetten voor het niet doorgaan van opleidingen zullen worden doorgeschoven naar 2021.

Het Ministerie van VWS heeft mondeling toegezegd de extra kosten die de GGD-en maken ten behoeve van de bestrijding van Corona (testen, bron- en contactonderzoek, monitoring) rechtstreeks te zullen vergoeden aan de GGD-en. Definitieve afspraken hierover worden op korte termijn verwacht.

alleen samen krijgen we corona onder controle

Tussentijdse evaluatie t/m juli 2020

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

COVID-19 beleefd vanuit de crisisorganisatie

TUSSENTIJDSE EVALUATIE

Op 17 juni 2020, toen het aantal besmettingen in Nederland en Europa afnam, gaf het Dagelijks Bestuur de veiligheidsregio de opdracht het functioneren van de regionale crisisorganisatie te evalueren.

Op basis van een aantal algemene onderzoeksvragen en vragen specifiek voor ieder team zijn 41 betrokkenen uitgenodigd 'hun verhaal' te vertellen. Zij zijn gevraagd naar hun ervaring met de multidisciplinaire crisisstructuur, de samenwerking binnen die structuur en de procesgerichte aanpak tijdens de crisis. Hierbij is gezocht naar geleerde lessen en concrete verbeterpunten tijdens de aanpak van deze crisis met als doel om waar nodig onze aanpak bij te sturen. De aanbevelingen gaan in op de structuur, de informatievoorziening en de samenwerking binnen deze crisis.

De crisis, vroeg en vraagt nog steeds, om een flexibele inzet van bestuurders, maar ook van onze medewerkers van GGD/GHOR, gemeenten, politie, openbaar ministerie en VRMWB. De tussentijdse evaluatie helpt te reflecteren op de wijze van werken en daar waar nodig de crisisorganisatie te verbeteren. De aanbevelingen dragen bij aan het verbeteren van huidige processen en werkwijzen tijdens de nog lopende crisissituatie. Daarnaast is het ook voor toekomstige crisissituaties van belang om de aanbevelingen in te bedden in de organisaties.

Op 18 november 2020 heeft het Dagelijks Bestuur VRMWB het evaluatierapport vastgesteld. Voor de opvolging van de aanbevelingen zullen voorstellen worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur VRMWB, met name als onderdeel van de doorontwikkeling van Crisisbeheersing (CB 2.0).

Doorkijk vanaf december 2020

TWM

De fase waarin de bestrijding van het virus zich bevindt is bepalend voor de mate waarin lokaal en regionaal maatwerk aan de orde kunnen zijn. Op dit moment hebben vrijwel alle regio's een hoog inschalingsniveau (zeer ernstig) wat ertoe heeft geleid dat het kabinet heeft besloten op het niveau van het Rijk uniforme maatregelen te nemen om het aantal besmettingen terug te brengen. De eerste ministeriële regeling die de juridische basis vormt voor deze maatregelen voorziet dan ook niet in aanvullende ontheffingsmogelijkheden voor de burgemeester of bevoegdheden voor de burgemeester om plaatsen aan te wijzen waar bepaalde maatregelen gelden. Bij wijzigingen van de geldende maatregelen in opvolgende ministeriële regelingen, wordt zo mogelijk opnieuw beoordeeld of meer ruimte voor lokaal maatwerk tot de mogelijkheden behoort. Dan wordt het mogelijk in te spelen op lokale ontwikkelingen rond het virus, ontstaat meer ruimte voor lokale afwegingen en kan meer lokale controle en verantwoording plaatsvinden door gemeenteraden.

In aanloop naar de invoering van de Twm is op 19 november een webinar georganiseerd om betrokkenen mee te nemen in de veranderingen die de Tijdelijke wet maatregen COVID-19 met zich meebrengt zowel voor de veiligheidsregio als voor de gemeenten. Ook is ingegaan op de 'witte aanpak', op het monitoren van 'burgerschap' in onze regio en een toelichting op de organisatie waarmee we - 24 gemeenten en de regio - nu en de komende tijd werken.

VACCINEREN

Het kabinet heeft, met inachtneming van het advies van de Gezondheidsraad, een vaccinatiestrategie ontwikkeld. Zo worden ouderen, kwetsbare mensen en zorgmedewerkers als eerste gevaccineerd. De strategie is mede afhankelijk van de beschikbaarheid van het vaccin / de vaccins, de effectiviteit op specifieke doelgroepen en de distributiemogelijkheden van de verschillende vaccins. Eind december is het eerste vaccin toegelaten tot de Europese markt. 18 januari 2021 kan ook in onze regio begonnen worden met het vaccineren.

Deze verantwoording beschrijft de stand van zaken van 15 juli tot aan 1 december 2020. Wij realiseren ons dat er tussen het moment van schrijven en de behandeling hiervan in gemeenteraden nog van alles kan gebeuren. Wij zullen dit deels ondervangen door de actualiteit in de raadsinformatiebrieven mee te nemen. Wij weten niet wanneer de crisis eindigt en wat het ons nog zal brengen. De regionale overleggen blijven dan ook tot nader order onverminderd doorgaan, evenals de afstemming in de districten en de informatiebijeenkomsten voor burgemeesters. Ik wil u als gemeenteraad wijsheid wensen in het nieuwe jaar. Houd vol en stay safe.

Bijlagen

OVERZICHT RBT-OVERLEGGEN

1 28 februari 2 29 februari	3 2 maart 4 4 maart 5 6 maart 6 9 maart 7 11 maart 8 13 maart 9 17 maart 10 19 maart 11 24 maart 12 31 maart	13 6 april 14 14 april 15 20 april 16 24 april 17 29 april	18 7 mei 19 12 mei 20 20 mei	21 3 juni 22 17 juni 23 2 juli
24 5 augustus 25 6 augustus 26 19 augustus	27 2 september 28 16 september 29 30 september	30 7 oktober 31 14 oktober 32 21 oktober 33 28 oktober	34 4 november 35 11 november 36 18 november 37 25 november	38 2 december 39 9 december 40 16 december 41 23 december 42 30 december

PLAATJE ESCALATIELADDER

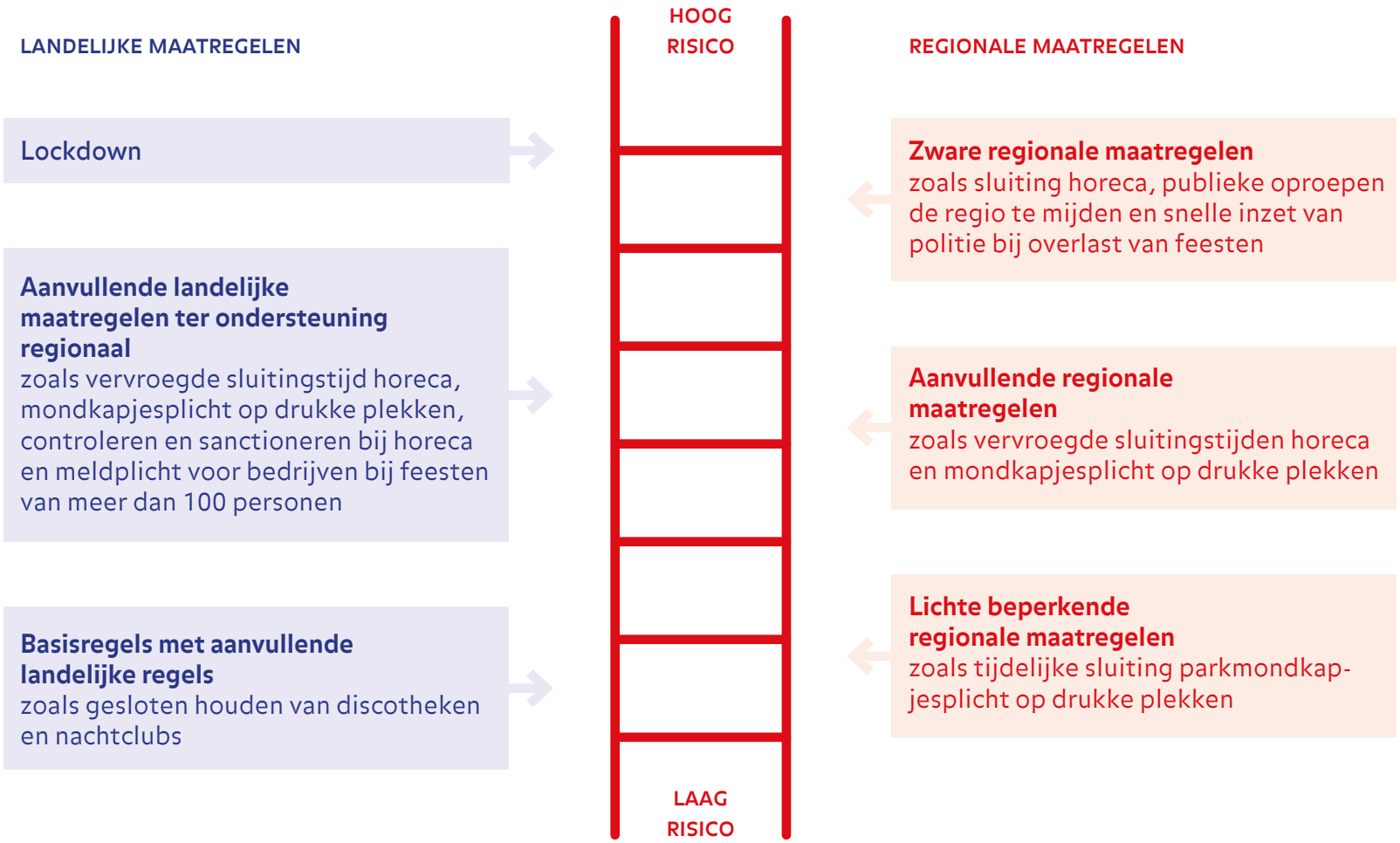

OVERZICHT BURGEMEESTERSBIJEENKOMSTEN

1. 30 januari
2. 4 maart (incl. wethouders zorg)
3. 18 maart (incl. wethouders zorg)
4. 1 april
5. 29 april
6. 27 mei
7. 2 juli
8. 9 september
9. 28 oktober
10. 2 december

OVERZICHT RAADSINFORMATIEBRIEVEN

1. 6 maart 2020
2. 21 maart 2020
3. 25 maart 2020
4. 2 april 2020
5. 8 april 2020
6. 16 april 2020
7. 23 april 2020
8. 30 april 2020
9. 14 mei 2020
10. 28 mei 2020
11. 5 juni 2020
12. 18 juni 2020
13. 25 juni 2020 (Voorlopig laatste)
14. 20 november 2020

OVERZICHT AANWIJZINGEN EN BEKENDMAKINGEN NOODVERORDENINGEN EN BESLUITEN

	Datum	Aanwijzing	Ingang
	06-03-2020	COVID-19: Nieuwe aanwijzing voor inwoners Noord-Brabant	-
1	13-03-2020	Aanwijzing evenementen afgelasten	13-03-2020
2	15-03-2020	COVID-19 nieuwe aanvullende maatregelen	-
3	17-03-2020	Tweede aanvulling op aanwijzing COVID-19	16-03-2020
4	20-03-2020	Aanwijzing verpleeghuizen en aanvullende woonvormen	20-03-2020
5	23-03-2020	Extra uitzondering aanwijzing COVID-19 onderwijsinstellingen	-
6	24-03-2020	Aanvulling aanwijzing COVID-19	z.s.m.
7	03-04-2020	7e aanvulling op aanwijzing COVID-19	07-04-2020
7a	03-04-2020	(Correctie 7e aanwijzing) Tweede aanvulling op aanwijzing COVID-19	07-04-2020
8	24-04-2020	Verlenging maatregelen COVID-19	29-04-2020
9	08-05-2020	Aanwijzing d.d. 24 april 2020	11-05-2020
10	26-05-2020	Aanwijzing maatregelen COVID-19 vanaf 1 juni	01-06-2020
11	11-06-2020	Aanwijzing maatregelen COVID-19 vanaf 15 juni	15-06-2020
12	26-06-2020	Aanwijzing maatregelen COVID-19 vanaf 1 juli	15-06-2020
13	10-7-2020	Aanwijziging maatregelen COVID-19 vanaf 15 juli	01-07-2020
14	07-08-2020	Aanvullende aanwijzing 7 augustus 2020	15-07-2020
15	20-08-2020	Aanwijzing introductieweken studenten	10-08-2020
16	01-09-2020	Aanwijzing per 1 september	20-08-2020
17	11-09-2020	Aanvullende aanwijzing leerling- en doelgroepenvervoer	01-09-2020
18	18-09-2020	Aanvulling miv 20 september	11-0-2020
19	25-09-2020	Aanwijzing 27 september	20-09-2020
20	29-09-2020	Aanwijzing miv 29 september	27-09-2020
21	29-09-2020	Aanwijzing miv 29 september	29-09-2020
22	14-10-2020	Aanwijzing miv 14 oktober	29-09-2020
23	04-11-2020	Aanwijzing miv 4 november	14-10-2020
24	06-11-2020	Aanwijzing miv 6 november	04-11-2020
25	18-11-2020	Aanwijzing met ingang van 18 november	06-11-2020
	30-11-2020	Intrekken alle noodverordering ivm Twm	18-11-2020

Bekendmakingen COVID	www.vrmwb.nl
Noodverordening 1	13-03-2020
Noodverordening 2	16-03-2020
Mandaatbesluit 1	23-03-2020
Aanwijzingsbesluit 1	23-03-2020
Mandaatbesluit 2	26-03-2020
Noodverordening 3	26-03-2020
Aanwijzingsbesluit 2	30-03-2020
Besluit week- en dagmarkt 1	01-04-2020
Noodverordening 4	01-04-2020
Noodverordening 5	29-04-2020
Besluit week- en dagmarkt 2	08-05-2020
Noodverordening 6	11-05-2020
Noodverordening 7	29-05-2020
Noodverordening 8	12-06-2020
Noodverordening 9	30-06-2020
Noodverordening 10	15-07-2020
Noodverordening 11	08-08-2020
Noodverordening 12	25-08-2020
Noodverordening 13	17-09-2020
Noodverordening 14	30-09-2020
Noodverordening 15	14-10-2020
Noodverordening 16	04-11-2020
Noodverordening 17	06-11-2020
Noodverordening 18	18-11-2020
Intrekking noodverordening 18	30-11-2020